

Ιερομόναχος Σωφρόνιος Αγιοπαντελεημονίτης (1896-1993)

[/ Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Γεννήθηκε στη Μόσχα, ο κατά κόσμον Σέργιος Συμεών Σαχάρωφ, το 1896. Την πρώτη εμπειρία, όπως λέγει ο ίδιος, θεωρίας του ακτίστου φωτός είχε στα παιδικά του χρόνια. Σπούδασε στη Σχολή Καλών Τεχνών της Μόσχας. Οι αναζητήσεις του κάποτε τον οδήγησαν στον μή χριστιανικό μυστικισμό. Οι καλλιτεχνικές φιλοδοξίες του τον πήγαν στην Ιταλία, τη Γερμανία και τη Γαλλία. Η τέχνη όμως δεν τον γέμιζε ούτε τον φώτιζε. Η επιστροφή του στην αγάπη του Χριστού τον έκανε να έχει μία νέα συγκλονιστική εμπειρία του ακτίστου φωτός το Πάσχα του 1924 στο Παρίσι. Στην πορεία του επέδρασε η γνωριμία του με τον π. Σέργιο Μπουλγκάκωφ († 1944). «Στο Παρίσι», όπως λέει, «τα είχα όλα, αλλά δεν ειχε αληθινή χαρά». Πηγε στο Ινστιτούτο του Αγίου Σεργίου κάτι να μάθει και να βρει. Κατόπιν έλεγε: «Στο Ινστιτούτο του Αγίου Σεργίου, όλοι μιλούσαν για Θεό, αλλά Θεό δεν είδα, ενώ όταν πήγα στο Άγιον Όρος, κανείς δεν μιλούσε για τον Θεό και όλα έδειχναν τον Θεό».

Το 1925 εισέρχεται στη μονή Αγίου Παντελεήμονος – Ρωσικού του Αγίου Όρους. Εκάρη μοναχός το 1926. Πονούσε βαθιά που αδυνατούσε να ζήσει σύμφωνα με τους ευαγγελικούς κανόνες. Σταθμό στη ζωή του αποτέλεσε η γνωριμία του με τον όσιο Σιλουανό τον Αθωνίτη († 1938). Ο Γέροντας Σωφρόνιος διά του οσίου Σιλουανού δεν πίστεψε απλά στον Χριστό, αλλά τον γνώρισε εν Αγίω Πνεύματι. Η διδασκαλία του οσίου, στην οποία μαθήτεψε πρόθυμα ο Γέροντας, συμπυκνώνεται στις φράσεις: προσευχή υπέρ όλου του κόσμου, κατά Χριστόν ταπείνωση, και αγάπη προς τους εχθρούς. Εδώ είναι και η βάση της θεολογίας του Γέροντος Σωφρονίου. Μετά την κοίμηση του οσίου Σιλουανού, του οποίου ο Γέροντας υπήρξε άριστος βιογράφος, αναχώρησε για την αθωνική έρημο, στα φρικτά Καρούλια. Από τη δύση μέχρι την ανατολή του ήλιου με τα χέρια υψωμένα επαναλάμβανε το «Πάτερ ημών». Κάθε του λέξη γινόταν βρώση πνευματική και κτήμα της καρδιάς του, της λεπτοουργημένης από την ευγένεια, που μπορεί να έχει μόνο ένας καλά προσευχόμενος άνθρωπος.

Έμεινε στο ησυχαστήριο της Αγίας Τριάδος της μονής Αγίου Παύλου από τον Οκτώβριο του 1943 έως τον Μάρτιο του 1947. Διετέλεσε Πνευματικός των μονών Αγίου Παύλου, Γρηγορίου, Σίμωνος Πέτρας, Ξενοφώντος, σκητών και Κελλιών. Το 1930 είχε χειροτονηθεί διάκονος από τον άγιο μητροπολίτη Αχρίδος Νικόλαο Βελιμίροβιτς († 1956). Το 1941 χειροτονήθηκε πρεσβύτερος από τον μητροπολίτη Μιλητουπόλεως Ιερόθεο († 1956). Παραμένει επί δεκάμηνο περίπου στη Βατοπεδινή σκήτη του Αγίου Ανδρέου Καρύων και από εκεί λαμβάνει ανεπίστροφη άδεια για το Παρίσι το 1947. Έτσι αποχαιρετά το αγαπητό του Άγιον Όρος μετά 22 έτη αγώνων και υπερφυών αποκαλύψεων. Το επόμενο έτος δημοσιεύει τις μυρίπνοες γραφές του για τον όσιο Σιλουανό. Κάνει έτσι πιο γνωστό το Άγιον Όρος στη Δύση. Το 1959 ίδρυσε τη μονή του Τιμίου Προδρόμου στο Έσσεξ της Αγγλίας.

Εκεί τον γνωρίσαμε το 1985. Ήταν ένας αρχοντικός, σεβάσμιος, καλοκάγαθος Γέροντας. Ένας πρίγκιπας του πνεύματος, ένας βαθύς, εμπειρικός, μεγάλος θεολόγος. Η προσευχή του και τα δάκρυά του, το φως και η χάρη λούζουν και ποτίζουν τα φιλοκαλικά κείμενά του. Μένει σ' εμάς τους αδαείς αλησμόνητη η χάρη του, η ευλογία του, η σοφία του. Εκεί εκοιμήθη και ετάφη στις 11.7.1993.

Όπως λέγει ο μαθητής του π. Ζαχαρίας: «Ως πνευματικό φαινόμενο, ο Γέροντας αποτελεί σημείο του Θεού για τη γενεά του. Έζησε την τραγωδία, τις ανησυχίες, τους προβληματισμούς και τις αναζητήσεις του πολυτάραχου εικοστού αιώνα, και με τη ζωή, την προσευχή και το λόγο του έδωσε απαντήσεις στα φλέγοντα ερωτήματα των συγχρόνων του». Ο ανιψιός του π. Νικόλαος γράφει: «Η θεολογική πορεία του Γ. Σωφρονίου καθόρισε και την πρωτοτυπία της θεολογικής του μεθόδου, η οποία χαρακτηρίζεται από τον ζωντανό διάλογο ανάμεσα σε διαφόρους κόσμους: τη θρησκευτική φιλοσοφία της εποχής του, την πατερική παράδοση και το απόσταγμα της προσωπικής μυστικής εμπειρίας του». Ο μητροπολίτης Ναυπάκτου Ιερόθεος καταθέτει: «Η ζωή του Γέροντος Σωφρονίου ήταν ένα θαύμα του Θεού στη γη, μια απόδειξη της υπάρξεως Του. Και η κοίμησή του ήταν ένδοξη, αντάξια μιας φωτεινής ζωής».

Ο μακαριστός Γέροντας Θεόκλητος Διονυσιάτης († 2006), ο οποίος δεν ήταν εύκολος σε παχιά λόγια, έλεγε: «Αν υπάρχει σήμερα ένας μεγάλος ησυχαστής ο οποίος έζησε στο βάθος τον ορθόδοξο ησυχασμό και, το κυριότερο, μπορεί να τον διατυπώσει γραπτώς, συγκρίνοντάς τον με άλλες παραδόσεις, αυτός είναι ο Γέροντας Σωφρόνιος». Κάποιοι τον αμφισβητούν, έχουν φυσικά το δικαίωμα, αλλά δεν μπορούν να επιμένουν πολύ. Ας ξαναδιαβάσουν τα έργα του πιο προσεκτικά, με μεγαλύτερη ταπείνωση και λιγότερη προκατάληψη και θα βεβαιωθούν ότι πρόκειται για προέκταση της Φιλοκαλίας...

Τα λόγια του μακαριστού Γέροντος της ιεράς μονής του Τιμίου Προδρόμου της Αγγλίας Σωφρονίου επιβεβαιώνουν τη διαχρονικότητα του οικουμενικού πνεύματος της Εκκλησίας: «... όχι μόνον οι Χριστιανοί, αλλά ακόμη κι αυτοί που δεν πιστεύουν, καλούνται επίμονα να διευρύνουν νοερά και να υπερπηδήσουν τα στενά πλαίσια των εθνικιστικών τάσεων ή πολιτιστικών παραδόσεων και να στοχάζονται επί πανανθρώπινων διαστάσεων». Θυμάμαι τα τελευταία του λόγια προς την ασθενική ταπεινότητά μου: «Είτε γίνετε καλά είτε όχι, του Κυρίου εσμέν...».

Η αγία ευχή του ας μας συνοδεύει πάντοτε.

Βιβλιογραφία

Σωφρονίου αρχιμ., Ο Γέρον Σιλουανός, Θεσσαλονίκη 1972. Ζάχαρου Ζαχαρία

αρχιμ., Αναφορά στη θεολογία του Γέροντος Σωφρονίου, Έσσεξ Αγγλίας 2000.
Νικολάου Σαχάρωφ π., Αγαπώ άρα υπάρχω, Η θεολογική παρακαταθήκη του
Γέροντα Σωφρονίου, Αθήνα 2007. Ιεροθέου Ναυπάκτου μητροπ., «Οίδα άνθρωπον
εν Χριστώ», Βίος και πολιτεία του Γέροντος Σωφρονίου του ησυχαστού και
θεολόγου, Πελασγία Βοιωτίας 2007.

Πηγή: Μοναχού Μωυσέως Αγιορείτου, Μέγα Γεροντικό εναρέτων αγιορειτών του
εικοστού αιώνας Τόμος Γ΄ - 1984-2000, Εκδόσεις Μυγδονία, Α΄ Έκδοσις,
Σεπτέμβριος 2011.